O údržbě obce v domovině psího zubu

Na vysokém skalnatém ostrohu těsně před soutokem Vltavy se Sázavou leží obec Hradištko, kromě jiného významný cíl trampů a turistů. Již ve 13. století zde vzniklo tržní městečko zvané Sekanka. V lokalitě kolem vrchu Medník (416,5 m n. m.) se vyskytuje vzácný endemit – liliovitá rostlina kandík psí zub, která je i v obecním znaku (obr.). Stojí za připomínku, že tady a v okolí neúspěšně šmejdili hledači tak zvaného štěchovického pokladu, který sem údajně schovali nacisté na konci války.

Nosič nářadí Hako Citymaster 600 nejen že zametá chodníky, ale je také zapojený do systému zimní údržby komunikací a mulčování (foto)

„Ve čtyřech místních částech – Hradištko, Pikovice, Brunšov a Rajchardov – žije zhruba 2600 obyvatel. Je zde 1000 trvale obydlených domů a 1600 rekreačních objektů. O prázdninách a víkendech se sem proto sjíždí spousta lidí a jejich celkový počet se až zdvojnásobuje. To přináší obrovskou zátěž jak na odpadové hospodářství, tak na údržbu. Žijí zde i nepřihlášení občané, kteří využívají služby, ale nám chybí peníze z rozpočtového určení daní, které bychom mohli investovat jinde," informuje Jiří Auterský, vedoucí střediska údržby a odpadového hospodářství obce Hradištko a pokračuje: „Základem naší činnosti je celoroční péče o komunikace a zelené plochy, správa a údržba obecních objektů. Odpadové hospodářství zahrnuje uzavírání smluv s firmami, evidenci a různá hlášení, svozy, jejich organizaci a provoz sběrného dvora. Dvě party zaměstnanců mají své prioritní úkoly, ale v případě potřeby si pomáhají. To je nezbytné právě nyní, kdy by se optimálně měli věnovat komunální údržbě čtyři zaměstnanci, ale máme jen dva. Na sběrném dvoře působí tři lidé."

Pochvala pro posilu

Hlavní náplň práce je celoroční údržba chodníků a komunikací, jichž mají v Hradištku zhruba 90 kilometrů. K tomu přistupuje péče o zelené plochy, keře a stromy. Na jaře zabírá nejvíc času úklid posypu včetně čištění kanálových vpustí. Pro tyto účely jsou vyčleněné univerzální nosiče Multicar 25 a 31 a zánovní Hako Citymaster 600. Následuje údržba zeleně. V Hradištku přecházejí od sekání se sběrem k mulčování, které je efektivní především na velkých plochách. Na některých místech, například pěší zóně nebo u dětských hřišť, je nutné posekanou trávu i nadále sbírat. Ke slovu přicházejí asi patnáctiletý a stále funkční žací traktor z Mountfieldu, o něco mladší stroj Stiga stejného typu a ručně vedená sekačka. V obtížně přístupných místech se využívají křovinořezy a plotostřihy.

„Ceníme si služeb nosiče Hako, který je kromě zametání v agregaci s cepákovým mulčovačem Müthing dobrým pomocníkem při údržbě rozlehlých porostů zeleně. Musíme sice sekat častěji, ale ušetříme spoustu času a peněz. Odpadla manipulace s biomasou a starost s její likvidací. Při mulčování se porost současně pohnojí a lépe se v něm drží vláha," argumentuje šéf údržby.

Šetří svaly i kapsu

Namáhavou práci obsluhy křovinořezů, především při vyžínání příkopů v okolí komunikací, přebírá vůz Multicar 26 v agregaci s čelním ramenem a hlavou s Y noži od společnosti Fiedler. Protože jde o poměrně těžké příslušenství, je potřeba nechat nosič již u výrobce vyztužit proti zkrutu a při práci dostatečně zatížit jeho zadní část, například kontejnerem. Také pro tuto agregaci mají v Hradištku slova chvály. Funguje dlouhodobě dobře. Stačí průběžně brousit nože. Cenný je hydromotor. Po nárazu na případnou překážku se žací ústrojí zastaví a nedojde k fatálnímu poškození.

Jiří Auterský dodává: „Brzy přibyde nové vozidlo Multicar 31 s doplňky pro zimní údržbu a dalším ramenem. Bude ho možné osadit zhruba deseti druhy pracovních nástavců pro různé účely. Protože neustále řešíme přerosty vegetace z pozemků do komunikací, jejichž likvidace zabírá mnoho času a sil, vybrali jsme si k ramenu kromě

V Hradištku vsadili na menší techniku. Novou akvizicí je univerzální kloubový nakladač Kramer 5035, na obrázku s vozem Multicar 31

žací hlavy také příslušenství pro ořez větví. I když musí někdo větve sebrat a seštěpkovat, jedná se o značnou úsporu fyzické práce i času. Ruční plotostřihy nebo motorové pily nejsou dlouhodobě vyhovujícím řešením."
Pro úplnost: na podzim spadané listí se sfoukává na hromady, s nimiž si poradí na korbě vozu Multicar zavěšený vysavač Laski. Tráva a listí potom končí v partnerských kompostárnách.

Nelze se zavděčit všem

Pro zimní údržbu silnic slouží vozy Multicar 25 a 31 s radlicemi a sypači. Z chodníků odmetají v obci sníh s pomocí válcového kartáče na nosiči Hako. Jde-li o prašan, není ve většině případů nutný posyp. Ten přijde ke slovu v případě výskytu zmrazků, aby byla zajištěná maximální bezpečnost chodců. V Hradištku jsou komunikace asfaltové, lehce zpevněné i polní. Všude bydlí lidé, kteří požadují odstranit sníh. Při jedné trase najede souprava i více než sto kilometrů denně. Protože se obec nachází v kopcovitém terénu, je nutné přistupovat k zimní údržbě nanejvýš odpovědně.
„Sypeme solí nebo kamennou drtí frakce 4/8. Využíváme i jejich směs. Preferujeme ale drť, která, když opět nasněží a novou vrstvu sněhu odhrneme, zůstane na povrchu. Žijí zde čtyři základní typy obyvatel. Jedni se ptají, proč silnice prohrnujeme, druzí proč neprohrnujeme, další se zajímají o to, proč solíme a čtvrtá se dotazuje, proč používáte drť. Někdo také nedokáže pochopit, že při zimní údržbě jsou stanovené priority. Nejprve je třeba ošetřit hlavní tahy, až pak boční komunikace. Všechno najednou se zvládnout nedá. Každému vyhovět zkrátka nemůžeme," přidává se zaměstnanec údržby obce Jan Barták a navazuje: „Při pouhém solení bychom se nedoplatili. Když je kalamita, vysypeme soli až za 50 000 korun denně. Nejhorší je, když ráno nachumelí a přes den vyskočí teplota nad nulu. Chodníky posolíme a pak nám peníze odtečou."

Ekonomice provozu sběrného dvora prospívá lis na kartony. Jeden slisovaný balík je ekvivalentem obsahu jedné 1100l nádoby na papír

Chybí ZEVO

Sběrný dvůr na veškeré kategorie odpadů (kromě těch obsahujících azbest) je určený pouze pro obyvatele Hradištka, chataře, kteří mají uhrazený poplatek a živnostníky smluvně zapojené do systému. Ti jsou povinni vozit tříděný odpad na sběrný dvůr, aby nezatěžovali veřejnou síť v obci. Zhruba před dvěma lety se podařilo nasmlouvat firmu, která zdarma odebírá neomezené množství vyřazených pneumatik. Původně byl stanovený limit čtyř kusů na občana a rok.

Podzimní várka spadaného listí se nejprve sfoukává na hromady. Poté přijde ke slovu na korbě nosiče nářadí zavěšený vysavač Laski

O svoz směsného komunálního (SKO), separovaného odpadu, plastů a skla se stará společnost Rumpold. Další firma odebírá kovy a papír, jiná velkoobjemový odpad, který končí stále na skládce. Nejbližší zařízení na energetické využití odpadu (ZEVO) v Praze-Malešicích má totiž naplněnou kapacitu a v okolí jiné není. V areálu sběrného dvora se separují dřevěné složky pro energetické a materiálové využití. Obec hradí pouze dopravu ke zpracovateli a ušetří na skládkovném.

Nač vozit vzduch?

„Protože jsou všechny koncovky poměrně daleko, doprava se prodražuje zhruba na jeden milion korun ročně. Jinak to ale udělat nejde. Něco by ušetřil vlastní nákladní automobil, ale vzhledem k nízkým tabulkovým platům nejsme schopni zaplatit céčkového řidiče," podotýká Jiří Auterský a navazuje: „Na kartony jsme si pořídili lis. Redukce objemu je ekonomicky výhodná a nevozíme vzduch. To je problém také u plastu. Jeden slisovaný balík papíru je ekvivalentem objemu sběrné nádoby. Do 16m³ velkoobjemového kontejneru se vejdou desítky balíků a odvoz jednoho kontejneru nás vyjde nanejvýš na 3000 Kč."
Především pro odpadové hospodářství si v Hradištku pořídili nové vozidlo Piaggio Porter. Slouží kromě jiného pro svoz kartonů, které z modrých kontejnerů ve veřejné síti průběžně vybírají zaměstnanci údržby obce. V nádobách tak zůstane pouze drobný papír. Přínosná je spolupráce s firmou EKO-KOM, která platí za vytříděné složky odpadů, což téměř pokryje náklady na likvidaci složek tříděného odpadu. Nejvíc tak zatěžují obecní rozpočet SKO, velkoobjemový odpad a náklady na dopravu.

Pilířem jsou menší stroje

„Naše činnost je postavená na nosičích Multicar a malé technice. Snažíme se, abychom byli maximálně soběstační. Nedávno jsme si zakoupili kloubový nakladač Kramer 5035. K nakládací lžíci a paletizačním vidlím si brzy obstaráme ještě lopatu s přidržovačem pro efektivní manipulaci s větvemi, pařezy a podobným materiálem. Na sběrném dvoře pracuje stacionární elektrický štěpkovač Bystroň. Druhý od firmy Laski je tažený na podvozku. Štěpkuje rovnou na korbu vozidla Multicar. Biomasa se odváží do kompostárny bez dalšího překládání, které stojí mnoho práce, času i peněz. Uvažovali jsme o prodeji štěpky, ale nevyprodukujeme zatím takové množství, aby se to vyplatilo," pokračuje Jiří Auterský a uzavírá:
„Brzy budeme potřebovat nový žací traktor. Musíme ale při nákupu techniky uvažovat v širších souvislostech. Je potřeba brát do úvahy prioritně poměr mezi cenou a výkonem."

Jan Kroupa
Foto autor a Jiří Auterský